

PM

Komplettering avseende naturvärden, Karbosjön

Bakgrund

Detta PM utgör en komplettering till en naturvärdesbedömning som WSP Environmental gjort i samband med Nacka Kommuns ansökan om att reglera utloppsnivån i Karbosjön, Nacka, från +15,26 till +15,15. Syftet med regleringen är att minska översvämningens risker. För ytterligare information hänvisas till dispensansökan samt naturvärdesbedömningen.

Länsstyrelsen önskar ett förtydligande för påverkan och konsekvenser för område 2 i naturvärdesbedömningen. Specifikt efterfrågas om minskade fluktuationer kan ge sämre förutsättningar för utvecklande av naturvärden i områden och om detta i förlängningen kan ha någon påverkan på mindre hackspett (*Dendrocopus minor*), en rödlistad (NT) fågelart som observerats i närområdet.

Värden i området

Område 2 utgörs av en skogsmiljö med huvudsakligen lövträd längs ett dike utmed Vikingshillsvägen fram till Karbosjön. Området är ca 0,7 ha stort. De poäng som området erhåller i bedömningen är:

Ståndort

- Fuktigt/blött skogsområde > 0,1 ha
- Ståndorten omges av skog/terräng/vatten som ger ett skyddat lokalklimat
- Ståndorten består huvudsakligen av fuktig/blöt, skogklädd mark
- Gran utgör mindre än 10% av beståndets volym / grundyta
- Flera krontaksluckor under 0,1 ha med naturlig återväxt av träd

Bestånd

- Påtagligt med lövträd > 20 cm
- Flera träd > 40 cm
- Trädsiktet präglas av iögonfallande diameter- / åldersspridning (träd > 10 cm)
- Påtagligt med basalt flerstammiga träd/skottskog > 10 cm
- Lövträd; flera stående döende/döda träd/ > 2 m högstubbar > 20 cm
- Flera rötbrutna träd
- Flera lågor > 20 cm.
- Flera lågor > 20 cm i varierande grad av nedbrytning/förmultning
- Påtagligt med lågor > 20 cm

Av dessa bedöms förekomsten av död ved (de fem sista punkterna under bestånd) vara mest värdefulla ur naturvårdssynpunkt.

Mindre hackspett

Nedan följer ett utdrag av artdatabladet för Mindre hackspett

Mindre hackspetten lever i löv- och blandskog med förekomst av äldre lövträd, i södra Sverige särskilt ädellövträd. Under vintern kan födosök ske även i äldre grandominerad skog, troligen för att den ger bättre skydd mot rovdjur och rovfåglar än ren lövskog. För häckning krävs döda lövträd, men boträd är sannolikt sällan en begränsande faktor. I stället tycks födotillgången under senvinter och vår vara en begränsande faktor. Under vinterhalvåret och våren utgörs födan till stor del av långhorningslarver och andra skalbaggs-larver som tas i och under bark på döda grenar (diameter vanligen 1–5 cm), i murken ved och i torrgrenspetsar. Från levande aspkvistar hackar den ut larver av liten aspvedbock (*Saperda populnea*). Vissa år med rikligare tillgång på hängemalar hackar mindre hackspetten loss ytbark på levande al- och björkstammar under april. Födan utgörs under senvåren och sommaren bl.a. av fjärilslarver, bladlöss, myror, flugor, skalbaggar och dagsländor.

För att häcka framgångsrikt behöver ett par cirka 40 ha äldre lövdominerad skog inom ett område på upp till 200 ha.

Mindre hackspetten missgynnas av gallring i löv- och blandskogar, om lövträd tas bort. Vidare så missgynnas arten starkt genom avverkning av äldre lövträd, omföring av lövträdslundar och blandskogsbestånd till barrskog samt genom dränering och avverkning av al- och björkkärr. Mindre hackspetten missgynnas även starkt av sådan landskapsvård som innebär röjning eller gallring av täta strandskogar, alkärr samt borttagande av murkna träd och grenar. Nedhuggning av äldre hagmarksbjörkar och alar är också negativt.

Påverkan av regleringen

- Vattennivån i diket kommer att sjunka med i medeltal 11 cm motsvarande den sänkning som sker vid Karbosjöns utlopp. Dikesbotten ligger i huvuddelen av sträckan på +14,88 - +14,95. Vattennivåerna i diket kommer alltså även fortsättningsvis vara minst 20-27 cm när sjön når nivån +15,15.
- Regleringen medför att översvämningar undviks, fluktuationerna i området blir alltså mindre extrema. Beräknat högsta högvattenstånd vid sjöns utlopp är +15,50. Bilden nedan visar som jämförelse nivåer i diket vid ett tillfälle när vattenståndet vid utloppet uppskattats till +15,38.
- Regleringen medför ingen avverkning av träd.

Figur 1: Diket vid Vikingshillsvägen. Delar av björkbeståndet syns i bakgrunden. Vid tillfället uppskattades vattennivån vid utloppet av Karbosjön till +15,38.

Effekter och konsekvenser

En tänkbar effekt av regleringen skulle vara att den minskade fluktuationen förbättrar ståndorten så pass att björkbeståndet växer bättre och längre och därmed skulle andelen död ved kunna minska. Området har dock idag, vilket framgår av naturvärdesbedömningen och listan ovan, inga tecken på säsongsvisa översvämningar (jmf Område C i bedömningen). Det anses därför osannolikt att förekomsten eller produktionstakten av död ved skulle vara kopplad till säsongsvisa översvämningar. De faktorer som utgör värden enligt dagens bedömning kommer att kvarstå efter regleringen.

En annan tänkbar effekt skulle kunna vara att det lägre vattenståndet ger större möjligheter för gran att etableras sig i området. Det skulle kunna vara möjligt och bör därmed med avseende på mindre hackspett röjas från området med jämna mellanrum.

Vid rensning av diket kommer död ved i diket tas bort. Denna ved bör lämnas kvar i området.

Gällande effekter för Mindre hackspett bedöms inga konsekvenser uppstå eftersom inga träd (undantaget möjligen mindre granar) avverkas, ingen död ved tas bort från området, produktion av död ved inte bedöms påverkas och att området som sådant endast utgör enstaka procent av ett hackspettspars revir. Av områdets totala 0,7 ha utgörs uppskattningsvis hälften av ”äldre lövdominerad skog”, vilket då skulle innebära ca 1 % av lövskogsandelen av reviret och ca 0,2 % av totala reviret.

Slutsatser och rekommendationer

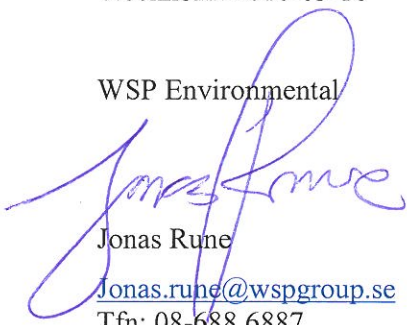
Inga konsekvenser för naturvärden i allmänhet och mindre hackspett i synnerhet bedöms uppkomma.

Vid rensning av diket lämnas död ved kvar i området.

I kontrollprogram/övervakning av regleringen skrivs även in att området vid Vikingshillsvägen röjs från gran vid behov.

Stockholm 2010-03-16

WSP Environmental

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jonas Rune', written over the printed name and email address.

Jonas Rune

Jonas.rune@wspgroup.se

Tfn: 08-688 6887

Mobil: 070-651 6887